

Jinekolojide Tanı ve Tedavi

Çiğdem Gün, Serpil Abalı Çetin

HEDEFLER

Bu bölümün çalışmasıyla aşağıdaki bilgi, beceri ve tutumlar kazanılır

- Jinekolojik tanı ve tedavi yöntemlerine ilişkin temel kavramları açıklayabilme
- Jinekolojik tanı ve tedavi yöntemlerine ilişkin hemşirelik yaklaşımını kavrayabilme
- Jinekolojik tanı ve tedavi yöntemlerinde dikkat edilmesi gereken noktaları açıklayabilme
- Sık uygulanan jinekolojik tanı ve tedavi yöntemlerini tanımlayabilme
- Jinekolojik muayene basamaklarını ve amacını sıralayabilme
- Anamnez alırken iletişimi kolaylaştıran yöntemleri ve doğru soruları nasıl sorması gerektiğine yönelik bilgi ve beceri geliştirebilme
- Jinekolojik tanı ve tedavi yöntemlerinin önemi ve amacını kavrayabilme
- Jinekolojik onkolojide kullanılan kemoterapi ve radyoterapide semptom yönetimini açıklayabilme

BAŞLIKLAR

- Jinekolojik Hikaye (Jinekolojik Anamnez)
- Fizik Muayene
- Jinekolojik Muayene
- Jinekolojide Kullanılan Diğer Tanı ve Tedavi Yöntemleri

ANAHTAR KELİMELER

- Jinekolojik tanı, Jinekolojik tedavi, Jinekolojik hikaye, Jinekolojik muayene, jinekolojik
- Jinekolojik bakım

ÇALIŞMA SORULARI

1. Anamnez alırken iletişimde hangi başlıklar sorgulanmalıdır?
2. Pelvik muayene basamakları nelerdir ve nasıl değerlendirilir?
3. Jinekolojik cerrahi yöntemlerini tanımlayınız?
4. Pap smear işleminin amacı ve tarama standartlarını açıklayınız?
5. Uygun pap smear için gereken şartları belirtiniz?
6. Dilatasyon ve küretaj yöntemlerini açıklayarak, işleme yönelik hemşirelik bakım planı oluşturunuz?
7. Servikal konizasyon sonrası eğitim nasıl olmalıdır?
8. Kolposkopi amacı ve işlem için dikkat edilmesi gereken noktaları açıklayınız?
9. Ultrasonografi amacı uygulama yöntemleri ve yönetime göre dikkat edilmesi gereken noktaları açıklayınız?
10. Laparaskopi amacı ve işlem için dikkat edilmesi gereken noktaları açıklayınız?
11. Jinekolojik cerrahide preoperatif, postoperatif hemşirelik bakımı ve taburculuk eğitimi nasıl olmalıdır?
12. Vulvektomi cerrahisinde hemşirelik bakımını açıklayınız?
13. Jinekolojik onkoloji alanında tedavi amacıyla kullanılan kemoterapi ve radyoterapide semptom yönetimi nasıl olmalıdır?

KAYNAKLAR

ACOG: Cervical Cancer Screening: <https://www.acog.org/Patients/FAQs/Cervical-Cancer-Screening#cervical> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

ACOG: Colposcopy : <https://www.acog.org/Patients/FAQs/Colposcopy>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

ACOG: Dilation-and-Curettage : <https://www.acog.org/Patients/FAQs/Dilation-and-Curettage> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

ACOG: Hysterectomy :<https://www.acog.org/Patients/FAQs/Hysterectomy> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

ACOG: Laparoscopy: <https://www.acog.org/Patients/FAQs/Laparoscopy>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

ACOG:Hysterosalpingography:<https://www.acog.org/Patients/FAQs/Hysterosalpingography>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

Akdemir N: Kanser Hemşireliği- Semptom Kontrolü-Aciller ve Bakım Veren Korunması: Akdemir N, Birol L (editörler). *İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı*. Ankara, Sistem Ofset, 2011, s.285-304.

Akdemir N: Kanser Tedavileri ve Hemşirelik Bakımı: Akdemir N, Birol L (editörler). *İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı*. Ankara, Sistem Ofset, 2011, s.265-284.

American Cancer Society: Surgery for Cervical Cancer: <https://www.cancer.org/cancer/cervical-cancer/treating/surgery.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

American Cancer Society: The American Cancer Society Guidelines for the Prevention and Early Detection of Cervical Cancer: <https://www.Cancer.Org/Cancer/Cervical-Cancer/Prevention-And-Early-Detection/Cervical-Cancer-Screening-Guidelines.Html>. (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

American Cancer Society: The Pap (Papanicolaou) Test: <https://www.cancer.org/cancer/cervical-cancer/prevention-and-early-detection/pap-test.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

Ankara Ulus Devlet hastanesi: <http://www.ankaraulusdh.saglik.gov.tr/TR,36988/mr-magnetic-rezonans> : <http://www.ankaraulusdh.saglik.gov.tr/TR,36988/mr-magnetic-rezonans.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

Aslan E, Avcıbay B:Vajinal Kuruluk: Radyoterapi ile İlişkili Deri Reaksiyonları: Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014. İstanbul, Nobel Tıp Kitapevi, 2015, s.265-278.*

Aydın Ş:Servikal Erezyon:<http://www.dr.suleaydin.com/tr/article/desc/43785/rahim-agzi-yarasi-servikal-erez-yon.html>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).

- Beşli M, Batioğlu AS: Jinekoloji ve Obstetride Hastaya Yaklaşım: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2.Baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitapevleri, 2012, s.3-10.
- Can G: Neoplastik Hastalıklar ve Bakım: Durna Z (editör). *İç Hastalıkları Hemşireliği*. İstanbul, Akademi Basın ve Yayıncılık, 2013, s.255-271.
- Canadian Cancer Society: Cone Biopsy: <http://www.cancer.ca/en/cancer-information/diagnosis-and-treatment/tests-and-procedures/cone-biopsy/?region=on> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Cancer Council Victoria: Cervical Cancer: https://www.cancervic.org.au/cancer-information/cancertypes/cancer_types/cervical_cancer/diagnosing_cervical_cancer.html(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Cancer Research UK: Cone Biopsy: <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/cervical-cancer/getting-diagnosed/tests-diagnose/cone-biopsy> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Cebesoy B:Pap test:<http://baharcebesoy.com/smeare-pap-testi-bozukluklari/> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Damme VJ:Cerviks:<https://www.quora.com/Can-someone-get-pregnant-if-the-cervix-is-closed>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Danewood MD, Keye WR, Coddington CC: Office Gynecology and Surgical Procedures. In: Gibbs RS, Karlan BY, Haney AF, Nygaard I, (eds). *Danforth's Obstetrics and Gynecology*, 10th ed, Philadelphia, Lippincott Williams& Wilkins, 2008 , p.515-40.
- Demirtaş B, Taşkın L, Vural G: Histerektomi Öncesi Hemşirelik İzlemi Beceri değerlendirme Formu: Taşkın L, Eroğlu K, Terzioğlu F, Vural G, Kutlu Ö (editörler). *Hemşire ve Ebeler İçin Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi*. Ankara, Palme Yayıncılık, 2004, s.136-8.
- Demirtaş B, Taşkın L, Vural G: Histerektomi Sonrası Hemşirelik İzlemi Beceri değerlendirme Formu: Taşkın L, Eroğlu K, Terzioğlu F, Vural G, Kutlu Ö (editörler). *Hemşire ve Ebeler İçin Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi*. Ankara, Palme Yayıncılık, 2004, s.139-142.
- Demirtaş B, Taşkın L: Jinekolojik Muayeneye Hazırlama Beceri Değerlendirme Formu: Taşkın L, Eroğlu K, Terzioğlu F, Vural G, Kutlu Ö (editörler). *Hemşire ve Ebeler İçin Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi*. Ankara, Palme Yayıncılık, 2004, s.120-126.
- Erol Ö, Kayış A, Pinar Bölüktaş R, Kebudi R:Kanama: Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014. İstanbul, Nobel Tıp Kitapevi, 2015, s.95-106.*
- Eryılmaz Yıldız H, Ekşi Z, Ertuğrul Günüşen E: İnfertilite Tanı Yöntemleri ve Hemşirenin Rolü: Kızılkaya Beji N. (editör). *İnfertilite Hemşireliği*. İstanbul, Acar Basım, 2009, s.49-68.
- Göl K:Ultrasonografi: www.drkemalgol.com/?p=144(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Guo Y, Young BL, Hainley S, Palmer JL, Bruera E: Evaluation and Pharmacologic Management of Symptoms in Cancer Patients Undergoing Acute Rehabilitation in a Comprehensive Cancer Center. *Arch Phys Med Rehabil* 88:891-895,2007.
- Gülezer GN, Özdemir EE, Atay S, Korkmaz K, Pinar R, Kebudi R:Nötropeni: Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014. İstanbul, Nobel Tıp Kitapevi, 2015, s.79-94.*
- Güngör İ: Jinekolojik Değerlendirme ve Tanı Tedavi Yöntemleri: Beji NK (editör). *Hemşire ve Ebeler Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları, Genişletilmiş 2. Baskı*, İstanbul, Nobel Tıp Kitapevleri, 2016, s.85-106.
- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü: Serviks Kanseri Tarama Programı Ulusal Standartları <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-tarama-standartlari/listesi/483-serviks-kanseri-tarama-program%C4%B1-ulusal-standartlar%C4%B1.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Hoffman BL, Schorge JO, Schaffer JI, Halvorson LM, Bradshaw KD, Cunnigham FG: Benign Genel Jinekoloji: Yıldırım G (Çeviri Editörü). *Williams Jinekoloji*. 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıpkitapevi, 2016, s.2-382.
- Hoffman BL, Schorge JO, Schaffer JI, Halvorson LM, Bradshaw KD, Cunnigham FG: Jinekolojik Cerrahi Atlası: Yıldırım G (Çeviri Editörü). *Williams Jinekoloji*. 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıpkitapevi, 2016, s.1020-346.
- Laparaskopi: <http://jinekoloji.com/laparaskopi>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Kürtaj: <https://kurtaj.pro/kurtaj-cesitleri.html>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Kamacı M, Şahin HG: Jinekolojik Öykü ve Muayene Yöntemleri: Kadın Hastaların Muayenesi ve Kadın Sağlığı Yönetimi: Çiçek MN, Akyürek C, Çelik Ç, Haberal A, (editörler). *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, 2. Baskı, Ankara, Güneş Tıp Kitapevleri, 2012, s.741-752.

- Karabacak RO, Yalçınkaya F, Demirel F, Altuğ U: Vezikovajinal Fistüller, *Kadın Doğum Dergisi* 4(3): 826-828,2006.
- Karabacak Ü, Ören K, Uslu Y, Küçük S, Can G: Radyoterapi ile İlişkili Deri Reaksiyonları: Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014*. İstanbul, Nobel Tıp Kitapevi, 2015, s.205-220.
- Kawada C, Celnikier DH Çeviri: Altınbaş ŞK, Zengin T: Jinekolojik Öykü, Muayene Ve Tanısal İşlemler: Decherney AH, Nathan L, Laufer N, Roman AS, (eds). Tıraş B, Demir C, (çeviri editörleri). *Güncel Obstetrik Ve Jinekoloji Tanı Ve Tedavi*, 11.Baskı, Ankara, Ayrıntı Basım Matbaacılık, 2014, s.555-81.
- Kawada C, Celnikier DH: 35. Gynecologic History, Examination, & Diagnostic Procedures <https://doctorlib.info/gynecology/current-diagnosis-treatment-obstetrics-gynecology/35.html>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Kaydırak MM, Kızılkaya Beji N, Zengin M: İnfertil Çiftlerin Değerlendirilmesi ve Hemşirenin Rolü: Demirci N, Kızılkaya Beji N (editörler). *İnfertilite Hemşireliği El Kitabı*. İstanbul, Nobel Tıp Kitapevleri, 2017, s.55-74.
- Koç I, Taşkın L: Jinekolojide Tanı ve Tedavi Yöntemleri: Coşkun A, (editör). *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı*, 1. Baskı, İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları, 2012, s.385-416.
- Kolposkopi:<http://www.onikibilgi.com/kolposkopi-yan-etkileri/>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Kontinans derneği: TVT: <http://www.kontinansderneği.org/Image/dosya/onam-formlar%C4%B1-tvt.pdf> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Küçükgöz Güleç Ü. (Çeviri): Kadın Hastaların Muayenesi ve Kadın Sağlığı Yönetimi: Beckmann CRB, Ling FW, Herbert WNP, Laube DW, Smith RP, Cazanova R, Chuang A, Geopfert AR, Hueppchen NA, Weiss PM. (yazarlar) Demir C. Küçükgöz Güleç Ü. (çeviri editörleri). *Obstetrik ve Jinekoloji*, 7. Baskı, Ankara, Akademisyen Kitapevi, 2015, s.1-16.
- Lalla RV, Bowen J, Barasch A, Elting L, Epstein J, Keefe DM, et al.:Clinical Practice Guidelines for the Management of Mucositis Secondary to Cancer Therapy. *Cancer*, 120(10):1453-1461,2014.
- Mayoclinic:Pap smear:<https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/pap-smear/about/pac-20394841>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Medical examination:<https://quizlet.com/subject/medical-examination-position/>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Medical encyclopedia :culdoscopy:<http://medcalency.com/culdoscope.htm>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Memorial Sloan Kettering Cancer Center: Patient Education: <https://www.mskcc.org/cancer-care/patient-education/instructions-after-cone-biopsy-cervix>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- National Cancer Institute: Dilatation and Curettage:<https://www.cancer.gov/publications/dictionaries/cancer-terms/def/dilation-and-curettage> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- NHS: Hysterectomy: <https://www.nhs.uk/conditions/hysterectomy/> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Nursingcontentbank:Cervical-cauterization: <http://nursingcontentbank.blogspot.com/2013/04/cervical-cauterization.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Olshansky EF: Assesment and Health Promotion. In: Lowdermilk DL, Perry SE, Cashion MC, Alden KR, (eds). *Maternity and Women's Health Care*, 11th Ed, St. Louis, Elsevier Science, 2016, p.59-96.
- Ozdoğan M:Konizasyon:<https://www.drozdogan.com/konizasyon-nedir-nasil-yapilir-tarihcesi-serviks-kanseri-jinekolog/>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Ozdoğan M:Konizasyon:<https://www.drozdogan.com/rahim-agzi-kanseri-belirtleri-ve-tedavisi/>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Prommer EE: Palliative Pharmacotherapy, State-of-the-Art Management of Symptoms in Patients With Cancer, *Cancer Control* 22(4): 403-411,2015. (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Sayal BH, Gezginç K (Çeviri): Jinekolojik Girişimler: Beckmann CRB, Ling FW, Herbert WNP, Laube DW, Smith RP, Cazanova R, Chuang A, Geopfert AR, Hueppchen NA, Weiss PM. (yazarlar) Demir C. Küçükgöz Güleç Ü. (çeviri editörleri). *Obstetrik ve Jinekoloji*, 7. Baskı, Ankara, Akademisyen Kitapevi, 2015, s.311-21.
- Selçuk İ, Esinler İ: Endoskopik Cerrahi: Günalp S, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*. 3. Baskı, Ankara Güneş Tıp Kitapevleri, 2014, s.455-73.
- Sheikhi MA, Ebadi A, Talaiezadeh A, Rahmani H:Alternative Methods to Treat Nausea and Vomiting from Cancer Chemotherapy. *Chemotherapy Research and Practice* : 1-6, 2015

- Sklar Surgical Instruments:Pap Smear:<https://www.skларcorp.com/sterile-kits/ob-gyn/pap-smear-tray.html>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Stovall TG: Hysterectomy. In: Berek JS, (eds). *Novak's Gynecology*, 13th ed. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, 2002, p.761-801
- Taşkın L, Akkuzu G: Perine Bakımı Beceri değerlendirme Formu: Taşkın L, Eroğlu K, Terzioğlu F, Vural G, Kutlu Ö (editörler). *Hemşire ve Ebeler İçin Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi*. Ankara, Palme Yayıncılık, 2004, s.126-7.
- Taşkın L:Jinekolojide Tanı Tedavi ve Bakım: Taşkın L. (editör). *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*. 13. Baskı, Ankara, Akademisyen Kitabevi, 2016, s.826-64
- Tentang GS:HSG:<https://www.youtube.com/watch?v=duqnYUYUthM>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- TRSGO: Rahim Ağzı kanseri taraması: <http://www.trsgo.org/menu/168/rahim-agzi-kanseri-taramasi> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- TRSGO: Serviks Kanseri: <http://www.trsgo.org/menu/152/rahim-agzi-serviks-kanseri> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Turan C: Jinekolojik muayene masası: <http://www.cemturan.com/?pnum=64> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Turan C:Naboth Kistleri:<http://www.cemturan.com/?pnum=85&pt=Nabothi+kistleri>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Türk Üroloji derneği: http://www.uroturk.org.tr/urolojihemsireligi/pdf/ankara/e_s.pdf (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Uçan Ö, Ovayolu N:Kanser Ağrısının Kontrolünde Kullanılan Nonfarmakolojik Yöntemler, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi* 2(4): 123-133, 2007.
- Usta Yeşilbalkan Ö: Yorgunluk: Can G (editör), *Onkoloji Hemşireliği*. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2014, s.335-346.
- Ünsal MA: Histereskopi Tekniği ve Prensipleri: Günalp S, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*. 3. Baskı, Ankara Güneş Tıp Kitapevleri, 2014, s.474-84.
- Ünsar ST, Şenses A, Karadakovan A, Aydın A: Diyare ve Konstipasyon: Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2015, s.159-170.*
- Vellucci R, Fanelli G, Pannuti R, Peruselli C, Adamo S, Alongi G, et al: What to Do, and What Not to Do, When Diagnosing and Treating Breakthrough Cancer Pain (BTcP): Expert Opinion, *Drugs* 76(3): 315-330,2016.
- Wheless Cr, Roenneburg MI: <http://www.atlasofpelvicsurgery.com/5uterus/1dilatationandcurettag/chap5sec1.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Wray K:Examination:<https://www.pinterest.ie/pin/391813236312674120>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- YalçınÖ:<http://istanbultip.istanbul.edu.tr/ogrenci/wpcontent/uploads/2015/01/%C3%9Crojinekolojik-Anamnez-ve-Muayene-%C3%96.Yal%C3%A7%C4%B1n.pdf> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Yangın HB, Özusağlam E, Can G, Küçücük S:Alopesi:Can G (editör). *Onkoloji Hemşireliğinde Kanıttan Uygulamaya Konsensus 2014. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2015, s.179-190.*
- Yazıcıoğlu A, Günalp S: Jinekolojik Propedötik: Günalp S, Yüce K, (editörler). *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*. 3. Baskı, Ankara Güneş Tıp Kitapevleri, 2014, s.151-59.
- Yıldırım D:Polip:<http://www.jinekolojivegebelik.com/2007/10/servikal-polip-rahim-azinda-polip.html> (Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- YıldırımD:Histereskopi:<http://www.jinekolojivegebelik.com/2007/09/histereskopi.html>(Erişim Tarihi:15 Ağustos 2018).
- Yılmaz H., Hacivelioglu S, Dinçer Ö: Pelvik Operasyonlarda Mesane ve Üreter Yaralanmaları, *Ege Tıp Dergisi* 41(2):103 – 105, 2002.